

Valintaesitys maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristön käsittelyyn

Hankkeen julkinen nimi	Jalas2 – Työhyvinvoinnin edistäminen sijaishuollossa
Hakemusnumero	R-00556
Valintakokouksen päivämäärä	19.9.2023
Hakijan virallinen nimi	Oulun Diakonissalaitoksen Säätiö sr
Osatoteuttajat	Diakonia-ammattikorkeakoulu Oy
Toimintalinja	4 Työllistävä, osaava ja osallistava Suomi
Erityistavoite	4.2 Uutta osaamista työelämään
Alkamispäivämäärä	1.9.2023
Päätymispäivämäärä	31.8.2026
Käsittelijä	Päivi Jaakola

Hakijan esittämä kuvaus hankkeen sisällöstä

Lastensuojelun sijaishuollon palveluiden tarve on lisääntynyt voimakkaasti. Taustalla on monitasoisia syitä, kuten yhteiskunnan eriarvoistuminen, joka lisää lapsiperheköyhyyttä ja osattomuutta, sekä perherakenteiden moninaistuminen. Myös koronapandemia on vaikuttanut erityisesti perheiden ja lasten hyvinvointia heikentävästi, mikä heijastuu tulevaisuudessa myös lastensuojelupalveluiden tarpeeseen.

Lastensuojelun sijaishuoltotyötä tehdään yksityisten yritysten tai järjestöjen ylläpitämissä laitoksissa, ammatillisissa perhekodeissa sekä kuntien ja valtion ylläpitämissä yksiköissä. Pohjois-Pohjanmaalla toimii n. 42 lastensuojelualan palveluntajaa ja yhteensä 72 toimintayksikköä (AVI 2022) sekä kaksi kuntien ja valtion ylläpitämää laitosta. Työntekijöitä lastensuojelualan yrityksissä Pohjois-Pohjanmaalla oli vuonna 2019 noin 770 (Tilastokeskus). Lastensuojelualan työntekijöitä tarvitaan tulevaisuudessa aiempaa enemmän kasvavien palvelutarpeiden myötä.

Lastensuojelutyö on haastavaa ja raskasta sekä psyykkisesti että fyysisesti. Alan veto- ja pitovoima on heikkoa, ja selvitysten mukaan työntekijöiden elintavoissa on haasteita. Työntekijöiden hyvinvointiin ja jaksamiseen tulisi panostaa entistä vahvemmin ja monipuolisemmin, jotta he pysyvät alalla.

Lastensuojeluyksiköissä ei ole tällä hetkellä ole systemaattista hyvinvointia edistävää toimintaa. Helmikuussa 2023 päättyneen ESR-rahoitteen Jalas-esiselvityshankkeen mukaan työntekijöillä on useita elintapa-asteita, kuten epäsäännöllinen ateriarvotmi, ravinnon laadun haasteet, vähäinen liikunta ja riittämätön yöuni. Esiselvityshankkeen tulokset olivat samansuuntaisia aiempien selvitysten kanssa. Esiselvityshankkeessa pilotoitiin työhyvinvoinnin edistämisen ryhmämallia. Pilotoidun toimintamallin kokemukset olivat rohkaisevia.

Hankkeen tavoitteena on lastensuojelun sijaishuollon työntekijöiden ja esihenkilöiden hyvinvoinnin ja jaksamisen parantaminen edistämällä työntekijöiden terveellisiä elintapoja ja mielen hyvinvointia.

Hankkeessa kehitetään myös vertaisvalmentajuus-toimintamalli, jossa yksiköiden työntekijät voivat toimia työyhteisöjensä hyvinvointiasioiden esille nostajina ja edistäjinä.

Tuloksena lastensuojelualan työntekijöiden työhyvinvointi paranee, työn imu lisääntyy ja työntekijöiden vaihtuvuus pienenee. Hyvinvointia edistävä toiminta vahvistaa työn vetovoimatekijöitä ja edistää työvoiman pysyvyyttä ja saatavuutta. Kehitettyä toimintamallia ja vertaisvalmentajuuteen perustuvaa ohjausmallia levitetään muihin alan yksiköihin.

Toimenpiteet:

Työpaketti 1. Yritysten ja työyhteisöjen rekrytoiminen ja osallistaminen hankkeeseen

Hankkeeseen rekrytoidaan yhteensä 20 lastensuojelualan palveluntuottajaa. Yritykset rekrytoidaan hankkeeseen henkilökohtaisten kontaktien ja sosiaalisen median avulla. Hankkeeseen osallistuu yhteensä noin 220 työntekijää. Hankkeessa laaditaan toimipaikkakohtainen toimintasuunnitelma työntekijöiden työhyvinvoinnin edistämiseksi. Toimintasuunnitelman laatimisessa kuullaan yrittäjien lisäksi esimiehiä ja työtekijöitä. Hankkeessa tehdään yhteistyötä työterveyshuollon kanssa.

Työpaketti 2. Kohderyhmän hyvinvoinnin tukeminen - elintavat ja mielen hyvinvointi

Ensimmäisessä työpaketissa laadittua toimintasuunnitelmaa toteutetaan hankkeeseen osallistuvissa yksiköissä.

TP.2.1. Elintapaohjaus

Toiminta toteutetaan pääosin ryhmäohjauksena. Ryhmäohjaus painottuu tarvelähtöisesti esim. liikkumisen, terveellisen ruokavalion, unen ja palautumisen tai stressinhallinnan tukemiseen. Ohjaus on ratkaisu- ja voimavarakeskeistä tarjoten kohderyhmälle konkreettisia työkaluja omien elintapojen edistämiseksi ja onnistumisten kokemiseksi sekä tietoa elintapojen merkityksestä työssä jaksamiseen.

TP. 2.2. Mielenhyvinvointi

Työpaketissa toteutetaan tie hyvinvointiin -valmennuskokonaisuus, joka sisältää viisi kasvokkaista tapaamista ja kolme webinaaria. Työntekijöille tarjotaan työnohjauksellisia ohjattuja keskusteluryhmiä. Keskusteluteemat painottuvat ensisijaisesti työntekijöiden kokonaishyvinvointia tukeviin teemoihin (esim. stressin käsittely, vuorotyössä jaksaminen, omat voimavarat, perheen ja työn yhteensovittaminen, elämäntilanne). Keskusteluryhmät mahdollistavat vertaistukea ja keskinäistä kokemusten jakamista.

Työpaketti 3. Vertaisvalmentajuusmallin kehittäminen ja toiminnan tukeminen

Valitaan pilotointiin kahdesta yrityksestä työyhteisön koon mukaan 2–4 työntekijää, jotka ovat motivoituneet ottamaan työyhteisössään hyvinvointiasioita esille ja sitoutuvat toimimaan työyhteisössään vertaisvalmentajana. Vertaisvalmentajan puoleen voi kääntyä, kun työntekijä tarvitsee tukea tai pohdintaa hyvinvointiin liittyvistä asioista. Koulutetut vertaisvalmentajat toimivat yksiköissään hankehenkilöstön tukemina.

Yhdessä vertaisvalmentajien kanssa laaditaan koulutusmateriaali, jonka avulla vertaisvalmentajat saavat tukea, tietoa ja menetelmiä hyvinvointiasioiden esille nostoon omissa työyhteisöissään. Pilotin ja koulutusmateriaalin valmistuttua järjestetään vertaisvalmentajuudesta 2–4 koulutustilaisuutta, joihin osallistuu yhteensä noin 20 työntekijää kymmenestä eri yrityksestä/toimipaikasta. Koulutustilaisuudet tallennetaan. Digitaaliselle alustalle kootaan monipuolista ja tutkittuun tietoon perustuvaa materiaalia hyvinvoinnista. Työpaketin myötä valmistuu mm. vertaisvalmentajien digitaalinen koulutusmateriaali ja sen käyttöönottokoulutus sekä 20 koulutettua vertaisvalmentajaa.

Työpaketti 4. Viestintä

Työpaketin tuotoksena muodostuu työyhteisötason työhyvinvoinnin edistämisen malli, joka kuvataan hankkeen nettisivuille. Hankkeesta ja sen toiminnoista sekä työhyvinvoinnin edistämisen mallista viestitään monipuolisesti erilaisia viestintäkanavia kohderyhmän tavoittamiseksi ja tulosten sekä toimivien käytänteiden levittämiseksi.

Lisätietoja hakemuksesta

Kohderyhmä: Pohjois-Pohjanmaan lastensuojelun sijaishuollon pk-yritysten yksityisten tai järjestöjen ylläpitämien laitosten, ammatillisten perhekotien sekä kuntien, valtion ja hyvinvointialueen palveluksessa työskentelevät työntekijät sekä esihenkilöt. Osallistujia 220.

Kohdealue: Liminka, Oulu, Raahe, Ylivieska

Kustannusarvio ja rahoitussuunnitelma

Hankkeen kustannusarvio yhteensä	689 153 euroa
Hankkeen rahoitussuunnitelma yhteensä	689 153 euroa
Hankkeelle esitetty tuen enimmäismäärä	551 321 euroa 80 % (ODL: 319 228 e, DIAK: 232 093 e) (tukitaso tarkistetaan)

Rahoittajan arvio hankkeesta

Lastensuojelutyö on haastavaa ja alan veto- ja pitovoima kaipaa tukemista. Hankkeella vahvistetaan lastensuojelun sijaishuollon työntekijöiden työhyvinvointia ja työssä jaksamista. Toimenpiteillä lisätään työntekijöiden vertaistukea ja luodaan työhyvinvointia lisääviä toimintatapoja, joissa huomioidaan lastensuojelualan erityispiirteet. Hankkeella tuetaan myös digitaalisten ratkaisujen hyödyntämistä. Toiminnalla pyritään edistämään työvoiman pysyvyyttä ja saatavuutta. Hanke on Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027-ohjelman mukainen ja tukee toimintalinjan 4 erityistavoitetta 4.2 Uutta osaamista työelämään. Hanke on Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelman 2022-2025 painopisteen: ”Lasten, nuorten ja perheiden sujuva arki” mukainen (MAKO KT 1 B).

Ratkaisun perustelut ja jatkotoimenpiteet

Hanke täyttää yleiset valintaperusteet ja erityistavoitekohtaisessa arvioinnissa hanke sai riittävästi pisteitä (24,5/47) tullakseen rahoitetuksi.

Käsittelyt:

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen EURA-rahoituskokous 13.6.2023.

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen Elinkeino ja luonnonvara -teemaryhmä 19.6.2023.

Pohjois-Pohjanmaan maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristö 19.9.2023.

Pohjois-Pohjanmaan maakunnan yhteistyöryhmä 28.9.2023.

Rahoittaja puoltaa hankkeen rahoittamista: **Kyllä** / Ei.